

# ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz.: 9.

Nyitási díj: garmond sora után 20 krajczár

## SZERKESZTŐI IRODA:

Bemagyar-utca végén (Mária-főház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények címzetté.

Az „ELLENZÉK” előfizetési díja:  
Egész évre 16 frt v. 32 korona. Negyedévre 4 frt v. 8 korona.  
Félévre 8 frt v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.  
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.  
Kéziratok nem adnak vissza.

## KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Rékam sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyitási díj: garmond sora után 20 krajczár

## Puhatólozás.

Ha érdekes, ha fontos, ha életbe vágó dolog történik a magyar politikai életben, arról rendszerint a bécsi újságokból értesül a világ.

Ma ugyancsak ily forrásból két különösen érdekes, bár meglehetősen gyanús természetű hír érkezik.

Az egyik arról szól, hogy budapesti parlamenti körökben erősen tartja magát a hír, hogy a magyar kormány hajlandó a 36 százalékos kvótát megadni.

A másik hír meg azt tartalmazza, hogy Széll Kálmán orsz. képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke és Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke legközelebb Bécset utazzák ki-puhatólandó, hogy képzeltető-e a kiegyezésnek parlamenti uton (?) való elintézése.

Hát a mi első sorban ez utóbbi kirándulást illeti megvalljuk érthetetlen előttünk, hogy ha ennek a lehetőségnek kipuhatólásáról van szó, mért megy Bécsbe épen Széll Kálmán, sőt különösen Szilágyi Dezső.

Mert hiszen ez első sorban a kormányban helyet foglaló ressort miniszterek dolga, mert hát az érintkezés magyar és osztrák részről a kérdésben a kormányfőnök között szokott megtörténni, s a mint mi tudjuk a magyar kormányfőnök e kérdésben osztrák kollégáikkal immár hol Bécsben, hol Budapesten annyiszor és annyit érintkeztek, hogy valójában talán szerezni kell tekintenünk, ha az érintkezésnek most más módjait keresik és alkalmazzák.

Hiszen azt a magyar kormányfő már tudnia lehet, hogy Ausztriában a parlamenti viszonyokban újabb időben semmi változás nem állott be. Olyan épen nem, a melyből arra lehetne következtetni, hogy közelebből, vagy csak ez év folyamán is a kiegyezési javaslatok az osztrák parlamenten alkotmányos uton tárgyalhatók lennének.

Ilyen körülmények között méltán kérhetjük, hogy Széll Kálmán és Szilágyi Dezső urak tulajdonképpen hol és milyen irányban fognak puhatólózni az értelem, ha valjon ma már van e valami kedvezőbb fordulat, melyből arra lehetne következtetni, hogy a kiegyezési javaslatok alkotmányos uton való tárgyalása lehetővé válhatik.

Ugy kell lenni, hogy valami tit-

kos fordulat tényleg beállott, s Széll és Szilágyi urakat most ez viszi Bécsbe.

Hát a mennyire mi, s az egész világ tudhatja egyáltalán semmi kilátás nincs arra, hogy Ausztriában a parlamenti viszonyokban olyan változás állhatna be, a mely az alkotmányos kormányzást lehetővé tenné. Ezt maga a jelenlegi osztrák miniszterelnök egész őszinteséggel megvallotta már Bánffy Dezsőnek a legközelebbi napokban.

Igy hát Széll és Szilágyi urak missziója valójában érthetetlen, vagy legalább is talányoszerű.

Am csodák történhetnek még manapság is, s az is megeshetik, hogy ezek az urak valamely felfedezést fognak tenni, a minnek kedvező befolyása lesz a kiegyezési javaslatok letárgyalására.

Hát mi bár erősen és alaposan kételkedünk-e felfedező utazás sikerében, nem zárkózunk el attól, hogy valami fordulat beállhat, hiszen vannak esetek, a mikor a fanyelű bicsok is elsül, már persze egy kis fantázia mellett.

A mi pedig a kvóta 36 százalékosan való elfogadását illeti a magyar kormány részéről, ebben — bár sok mindent feltételezhetünk erről a kormányról — sok okunk van kételkedni, s azt hisszük, az ezen hirt világga bocsátó bécsi újság nem egészen megbízható forrásból merítette ezt az értesülést.

Hát e dologban annyit tudunk, hogy a magyar kormány és az őt támogató párt bizonyos 34 és fél százalékos kvótában már megállapodtak, de még az is kétséges, ha valjon a kormánypárt teljes egészében megszavazni fogja-e ezt a kvóta emelést.

Már most, ki és miképp képzelteti el, hogy a magyar kormány és parlamenti többség még ezen kvótán is túl menjen csak azért, hogy az osztrák parlamenti körök kedvezően hangolja a kiegyezés iránt.

A 36 százalékos kvóta elfogadása egyértelmű volna Magyarország gazdasági tönkretételével, s különösen a mai rendkívül kedvezőtlen gazdasági viszonyok között.

Ez olyan merénylet volna a magyar állam gazdasági élete ellen, a melyre még a Bánffy kormányt sem tartjuk képesnek.

Inkább azt hisszük, hogy a bécsi újság egyszerűen a légből szerezte ezt

az értesülést. A levegő pedig most nagyon is tele van ilyenmő áhírekkel, a melyekkel leginkább a bécsi sajtó szokott táplálkozni.

## Az osztrák bomlás.

A mint előre látható volt, a Thun-kormány megint hiába hívta össze az osztrák parlamentet. Nem fog azzal semmire sem menni. A jelen körülmények közt képtelen a munkára. Az egyesítő alkotmány kudarcot vallott; végre is vagy meg kell változtatni az alkotmányt és áthelyezni a súlyt a tartománygyűlésekre, a mi nagyon közel áll már a federális szervezethez, vagy tovább kell kormányozni a 14. § sal. Mert a németek és a csehek közt hiába való minden békekísérlet. Sem szép szóval, sem fenyegetéssel, sem szelid nyomással, sem erőszakossággal nem fogjuk egy keréknyomra vinni a németeket és cseheket.

A békes és természetesen szakításra sohasem volt jobb alkalmunk, mint most. Ebben a pillanatban pedig nincs erő, tekintély, önzetlen emberünk, egy Deák-szabású államférfi, a ki megmagyarázná a felségnek, hogy a monarchia nagyhatalmának éppen az lenne a garanciája, ha egy önállóan cselekvő képességtől Magyarország erejére támaszkodik, nem pedig az, ha Magyarországot egy marakodó farkas csorda rágatja magával azon a lánczon, mely a marakodó hadat sem bírja féken tartani. A szétfutó osztrák állam majd megtalálja a maga helyrehozásának útját: de ne kényszerítsék rá Magyarországot, hogy ide-oda rángatassa magát, erejét vesztve, elvérezve.

A lengyelek már pakolnak hazaféle. Az a tervük, hogy ha hamarjában nem lesz béke — s arra semmi reményük sincs, — egyszerűen ott hagyják a Reichsrathot s ezzel dülőre viszik a válságot. A csonka parlament fel kell oszlatni. Az osztrák alkotmány egyszerűen a szegre kerül.

S ezzel a megvesztett, alkotmánytalan államtesttel akarnák még provizóriumot?

## Ozmán pasa öngyilkos.

Konstantinápolyi sürgöny jelenti az E. U.-nak, Farkas Ozmán pasának, Bem egykori hadsegédének halálát. A pasát vasárnap délután a Márványtengerben, a Prinkipózi-gejt partjainál, halva találták. A holttestet török tábornoki egyenruhá, zsebében aranyóra és pénztárcza volt. A rendőrség, a melyet értesítettek, megindította a vizsgálatot, de mivel a törvényszéki orvosok külső erőszaknak semmi nyomát sem találták a holttesten, azt hiszik, hogy öngyilkosságot követett el. Erre vall az is, hogy néhány gyermek, a ki a parton játszott, látta Ozmán pasát, a mint egyenruhájában a tengerben

mindig beljebb és beljebb ment, míg a hullámok egészen elfodták. Egyetlen leányának, Nigjar Hanym költőnek vallomása szerint, Ozmán pasa lakásából a Prinkipo-szigeten, körülbelül 11 óra felé távozott, hogy rendes sétáját végezzék. Semmit sem volt izgatott és viselkedéséből egyáltalán nem lehetett arra következtetni, hogy öngyilkossá akar lenni. Ozmán pasa haláláról nagyon sokat beszélnek Konstantinápolyban, a hol az elhunyt igen népszerű ember volt.

Ozmán pasa, családi nevén Farkas Adolf, Morvaországban született, de már ifjú korában Magyarországra költözött s az első közt volt, a ki a szabadságharcban honvédek állottak. Nagyváradon csapott fel honvédek és kiérdekelvén a tiszti rangot, egyik hadsegéde lett Bemnek, a kinek oldalán küzdött végig az erdélyi hadjáratot. Tevékeny része volt többek közt 1849. márczius 27-ikén a vöröstoronyi szorosban megívott diadalban. Mint százados, Szamosújvárnál volt tépáncsnoka, majd Bemet követve Magyarországra jött s részt vett az utolsó harcokban, kivált dicősségesen a legutolsóban, mikor Mertens alezredes csapatait a meháiai szorosban kétezer magyar és lengyel teljes egy napig feltartóztatta, fődzővén a menekülőknél a Dunán való átkelését. Farkas százados másnap szintén török földre menekült.

Miként Bem, Farkas is belépett a török hadseregbe, századosi rangja megtartásával. Áttért a mohamedán vallásra s ettől fogva Ozmán volt a neve. Pár évig helyőrségi szolgálatot végzett; 1853-ban megkezdődött a véres keleti háború s ebben Ozmán már mint őrnagy vett részt. A Duna hadjáratot, melyben a török hadsereg fényes és elhatározó győzelmet aratott az orosz fölött, Ozmán őrnagy Omer pasa hadsegédénként harcolta végig. Nyelvismereténél fogva később Ragban lord, a brit főparancsnok vezérkarába osztották s itt tett szolgálatait az angol hadiérmmel tüntették ki.

## A kolozsvári gazdák hitel-szövetkezete.

Mint már említettük, a kolozsvári gazdák hitelszövetkezetének múlt hó 31-én tartott házavató ünnepélyén az intézmény keletkezésének vázlatos történetét Jakab László h. igazgató ismertette.

Szó szerint közreadjuk ezen nemcsak érdekes, hanem értékes kis dolgozatot, mely nemcsak a fejlődés történetére, hanem a tervszerűen felépített további hasznos czélok megvalósítására is szolgál.

A tapsokkal és éljenzessel jutalmazott dolgozat így szól:

Tisztelt Uraim!

Nyolcz év, az idők végtelenségében: semmi; az emberek életében: valami; a hitelszövetkezetünk életében: eddig: minden!

És ha e pillanatnyi idő elteltével a mi igénytelen hajlékunk felavartását némi ünnepélyes formák között kívánjuk teljesíteni, ne érjen minket ezért süjtő ítélet, ne érjen az a vád, hogy az emberi gyengeségek egyiké-

nek: a dicsekvésnek, vagy az öndicsőítésnek hódolunk; mert hiszen a kicsinyek küzdelmének egyik leghatalmasabb mozgató ereje a „ma” sikeréből fakadó reményesség, hit és bizalom, a következő napok küzdelmeihez. — Reményesség, hit és bizalom nélkül elvész az erő, megtörik az akarat és a csüggedés pályájára vész el a jövő!

Ilyen reménnyel, hittel és bizalommal telt, emelkedett lelki emberek kis csoportját láttam én 1884-ben városunk polgárságának köréből kiválni és tevékenykedni azért, hogy „Bocskay” egykor vitéz hajduinak ivadékeit, mint békés földműves embereket csoportosítsák és újabb hódításokra vezessék.

Nem kopjakkal és ijakkal; nem kardal és puskával, mint hajdanában; hanem értelemmel, szorgalommal, az ekevasnak, kaszának és kapának helvcs kezelésével; mert így folytak az újabbról hódítások, a hol a gyengébb épen úgy elesik és rabigába görnyed, mint hajdan a vesztett csaták alatt.

A világpiac, hova földünk termését, munkásságunk gyümölcsét visszük, mind mennyi csatát, igazi „Kenyérmésző”, a hol az a győzelem, a ki nagyobb szakértelemmel mivel földjét és így többet, jobbat és olcsóbbat tud oda szállítani.

Itthon, a saját piacainkon is az a boldogulás nyitja, hogy melyik gazda milyet, mennyit és főképen, hogy milyen költséggel termel.

A gazdáknak az a csoportja, a melyik a termelés terén legalább közép fokú értelemre és megfelelő forgótőkére vagy olcsóhitelre nem tehet szert, előbb vagy később, elszegényedik.

Városunk gazdaközösségének körében, nagyban és egyezbőben szintén hiányoztak ezek az intézmények. Az igények megnövekedtek, a közterhek évről-évre szaporodtak, csak a munkaképesség és a szakértelem nem gyarapodott; természetesen tehát, hogy a kielégíthetetlen szükségletek felhalmozódása miatt: zugolódás, panasz, visszaesés majd pedig az elszegényedés jelenségei tüntek elő.

Egyéb bajok is voltak, [A szénészakadovra, elvonultak, csupán magáért és a családjaért munkálkodó nép érdekei sokszor az önkénynek, mások özö kapzsiságnak, majd a felsőbbközönségének esett áldozatul. Mindenki a saját érdekeit védte és a kőzjő, a közérdek sokszor ezen törekvések prédája lett. Nem titok az sem, hogy az utóbbi fél század alatt a város határainak több mint 1/5-része a szomszédos falvak lakosainak birtokába ment át.

A természet rendje az, hogy az erősebb legyőzi a gyengébbet; itt pedig megfordítva látszott a viszony. Az gazda a szőlő, mely évszázak óta városunk kötelekében, mint annak hí sorsosa ál, értelemben, szorgalomban és takarékosságban gyengébbnek látszott, mint a faluk földműves népe. Nem tudott hódítani, s tarzszakadás helyett vissza vonult, szegényedett.

Az egyesülésben, összetartásban rejlt erő nem ismeri; a művelődésre, önképzésre nem gondolt, annak szükségét nem látta, nem érezte és a tanításokat vissza utasította.

Méltán ébredt tehát aggodalom néhány előre látó és mélyebben gondolkodó ember

den tizenharmadrangú szerepet előkelő színésszel játszat. A díszletek szépek, az új ruhák fényesek; szóval semminben nincs hiány. Ő maga is ott van az előadásokon, a színpadon és figyelme mindenre kiterjed. Bölöny József (ki bizonyára jobban mulathatna, ha Párisba menné színházba nézni, mint hogy a n.-vári bódéval vesződjék) a művészet iránti nemes áldozatkészségével rászolgált mindnyájunk becsatlására.

Jövő czikkeimben a nagyváradi színkör ügyével, a nagyváradi közönséggel fogok toglalkozni s ezek során be fogom mutatni a népszínmű és drámai társulatot.

Barabás Ábel.

## Gyilkossággal vádolva.

— Angolból fordította: Amica. —

Prólogo.

IV.

(Folytatás.)

(14)

Az utca csendesebb lesz és a forgalom megszűnik. Lämpámból kiégett az olaj, a kandallóban alig pislog a tűz és a szoba hidegnek és kísértetiesnek látszik a halálvilágban.

A padonat deszkája pattan, szenek hullanak és a legcsekélyebb hang oly kísértetiesnek tetszik a csendességben. Megfelekedve a hidegről, még mindig az ablak mellett ülök.

Az a kísértés, mely az előbb sugalmazta magát, ismét ostromol.

És ez olyan ostromlás, melynek kétségel engedel, és lelkiismeretemet, mely nyers hangon beszél, és azt mondja, hogy nincs igazam, igyekezem elhallgattatni.

## AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAJA.

1898. Június 3

## Az új szintársulat.

I.

Nagyvárád két okból volt nevezetes város előtt. Először, hogy a mikor egyszer oda utaztam, egy bércosi sem volt az állomás. Másodszor, hogy az ivóvíz nem csokoldé színt, mint Kolozsvárt. Hanem természetesen újabb időben sokat haladt Nagyvárád. Mióta az „Elektra” előadás megtörtént, sokféle nevezetességre tett szert. Nem ulólok ezek között az, hogy a kolozsvári színészek a várad arénában „ex abrupto” moznognak. Ez a színpadi tünet felkeltette kíváncsiságomat. Vajjon mi lehet az oka? Nem a klíma szűli-e ezt a tünetet? Mert ha igen, akkor valószínű, hogy a közönség viszont „ex abrupto” nézi az előadásokat.

Mi sem természetesebb, mint ahogy Váradra mentem. Mivel a Heti Jenő által a tavalyi „Elektra” előadásán megjövendült „Pezeparti Kalauz” még nem készült el, én is csak úgy „ex abrupto” állítottam be Váradra, a hol arra a fölfedezésre jutottam, hogy szörnyen tudatlan vagyok. Tudatlanságomat pedig az okozta, hogy én a „Tiszántul” című lapot nem szoktam olvasni. (Meg aztán más lap néhány száma is elkerült figyelmemet.) Már pedig, ha mind olvastam volna, azt is tudnám, hogy „E. Kovács Gyula tehetségtelen kezdő”. Ha erre nagyon ére, sehol sem

jöttek reá! Mily vakság! Nagyvárád városé a felfedezés dicőssége, mely a mellett bizonyít, hogy magyar Sarcey-ke csak a peceparti metropolis tud nevelni, még pedig fölts számmal. Egyébként úgy értesülök, hogy „Szentgyörgyi használható tag” Váradon. — Igazán nagy szerencse. Mi kolozsváriak fel-tünk, hátha ő sem fog beálni. Hja! Szigorúak a nagyváradi kritikusok és remeg, mint a nyárfalevél — a fabódé.

Hanem ne feledjem, hogy én tulajdonképpen azért mentem Váradra, mert a nagyváradi lapok színházi bírálati közt „nagy distinciák” (ezt is Nagyváradon tanultam) voltak. Ezzel akartam tehát tisztába jönni és meggyőződni: milyen is valójában az új szintársulat. Megnéztem egy pár énekes darab előadását és kellemes hírt mondhatok a kolozsváriaknak? Bölöny intendáns szerencsés kézzel válogatta össze az énekes színészeit. Az opereti társulata kitűnő; föltétlen elismeréssel szólhatok róla.

A „Kuktakisasszony” volt az egyik előadás a mit megnéztem. Mondhatom, kitűnő előadás volt. (Follinusz igazgató rendezte.) Márkus József ugyancsak meg lett volna lepve, ha véletlenül megnézi, mert Bölöny ugyancsak lepálta a Népszínházat. Ebben láttam először Perényi Margitot, a társulat egyik új énekesnőjét. Perényi Margit szerződtetése határozott nyereség, mert igazi tehetség. Nem csodálom, ha első fellépése alkalmával Kúry vel hasonlították össze. Bájós, kedves teremtes; igazi temperamentummal van megáldva. — Természetesen mozog a színpadon, játé-

ka közvetlen. Hogyan, hát csakugyan igaz volna, hogy ez csak harmadik szerepe, a mit színpadon játszik? Pedig ugy van. Képzeltünk még ehhez a bájós kis gyereklányhoz egy szép, tiszta, tisztaságú hangot: s ekkor előtűnt áll Perényi Margit. A másik énekesnő, kit ez este láttam Margó Zelma. Ő egy kaczer menyecske játszott, igen sikerült. A ki a „sikk” és „fess” szók értelmével nincs tisztában, annak ajánlom, hogy ne keresse a Pallas-Lexikonban, hanem nézze meg Margó Zelmat. Majd csak tisztába jön akkor a fogalommal. Ő az énekesnőjeit valóssággal meg is játsza. Annyi tűz és elelenség van benne, a mennyi átlag három színésznőben szokott lenni. Margó Zelma különben igen szép színpadi alak. Ritka izléssel öltözködik. A harmadik újtag, kit ekkor láttam, Nyárai Antal. Tagadhatatlan, hogy kiváló színész-talantum, a kinek szerződtetése nagy nyereség. Ez este Vuk Leobáldot játszta s az öreg enervált cserépár őrnagy szerepében kitűnő alakítást produkált. Ugy vettem észre, hogy Nyárai kiváló gondot fordít minden szerepére; vagyis olyan komikus, a ki minden szerepéből komoly tanulmányt csinál. Szép bariton hangja van, a mi komikusnál ritkaság.

Megnéztem „Boccaccio” előadását is. Igazi minta előadás volt. A czímszerepét Margó Zelma játszta s természetesen, hogy a főntebb említett tulajdonságai mind érvényesültek benne. Fiametlát Székely Irén, a társulat új primadonnája játszta. Őt már két három év előtt láttam a kolozsvári színpadon, mikor „Faust”-ban vendégszerepelt s

Margitot igen szépen énekelte. Tavaly láttam a „Kék asszony”-ban Leszkaynát, ugyan-csak Nagyváradon. Azóta ismét egy év telt el és Székely Irén tehetsége izmosodott. Most már inkább otthon éri magát a színpadon. Erdőteljes, tömör, iskolázott hangja van, mely különösen operákban fog szépen érvényesülni. Hangjával is jól tud bánni; szóval most már perfekt énekesnő. Nyárai újra játszott, még pedig a palermói herceget. Figyelmeztetem, hogy tulságosan szellemes volt. A palermói herceg pedig nem tartozott a nagyon szellemes emberek közé. Ezt csak azért mondom meg neki, mert sokat ad az aprólékosságokra. Ez opereti előadás látszott meg igazán, milyen nagy nyeresége a színháznak Stephanides Károly, az új karmester. Milyen tüzzel dirigál, azt nézni is élvezet: valósággal életet önt a zenekarba. Az az eredmény, a mit ez opereti előadásban elért meglepő. Egy teljesen fegyelmeztetlen, összeszedett civil zenekar most meglepő precizitással játszik az ő vezetése alatt. Ez marad meg jövőre is. A kar (sok csinos nő van közöttük) kitűnően működik. Szóval az opereti, vagyis az énekes társulat kitűnő, különösen ha hozzávesszük még a régieket Mezei Mihályt, ki a vidék legjelesebb tenoristája (a társulat Robinettjének öléseét már kihverte), Kassai Károlyt, Vendreit és Leöveyt, a kiket mind jól ismer a kolozsvári közönség.

Végül Bölöny József intendánssal legyen szó, a ki ugyancsak nem kimél semmi áldozatot, hogy az előadások minél magasabb nívón álljanak. Társulata akkora, hogy min-



lelkében néptünk sorsa felett. Korunkban, a kisgazdának ilyen elmaradottságban fejlődnie és gyarapodnia nem lehet. Az ilyen állapot, az ilyen felfogás és a művelődéstől való vissza vonulás csak elzárkózást, vezetői és veszélyes áramlatok szolgálatába hajtja a népet. A világ folyása nem áll meg senkinek a kedvéért. Vagy vele haladunk, vagy elsodortatunk az ismeretlen semmiségbe.

Egy jótékony áramlat juttott tehát felszínre, melynek irányja és célja az volt, hogy a gazda osztályt megismertesse saját helyzetével; hogy gondolkodóvá tegye szellemi tökéletét gyarapítsa, érdekeit, ott a hol annak szüksége fennforog, megvédje és a gazdasági helyzet bizonyos tekintetben saját sorsának intézőjévé tegye.

Ezen célok elérésére alig van más mód, mint az egyesülés. Ennek a századok óta nélkülözött dolognak kellett tehát nálunk mindenekelőtt megtörténni.

1884-ben Dr. Haller Károly polgármester és a gazdák ügyeinek legbuzgóbb és legregőbb elharcos: Nagy Lajos, életerős mozgalmat indítottak ennek megvalósítása végett. Az érdeklődők csoportja naponta nőtt és gyorsan megérelődött az a gondolat, hogy meg kell alakítani a kolozsvári gazdasági egyesületet.

Tevékeny részt vettek ebbe a munkában Gáman Zsigmond, Kondász Ferencz, Vörös Sándor, Szász Ádám, Benigni Sámuel, Bíró Mihály, Hatházi Ferencz és meg sokan, a többiek közt cselszökevény is.

Több értekezlet, és a gazdasági kérdések egy-egy fontosabb részét tárgyaló felolvasás előzte meg a megalakulást, mert gazdákban vonakodtak a belépéstől és az egyesület valódi céljaitól összerésztveztették bizonyos egyéni és politikai célokkal. Idegenkedve, gyanakodva tettek csak ígéretet a belépésre, olyan kikötésekkel, amelyek egy-egy alárendelt jelentőségű, és egy vagy más városi alkalmazotti mulasztásból eredt sérelmeik megszüntetésére vonatkoztak. A fő cél nem értették meg, nem ismerték fel és ennek jelentőségét mérlegelni nem tudták. A fő cél pedig az volt, és most, és mindenkor annak kell lenni az ilyen egyesületekben, hogy tagjainak összességével befolyáson a gazdasági ügyek fejlesztésére, irányítására és a szükséges szakismereteket terjessze.

(Folytatása következik.)

## Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

— Első nap délután. —

Kolozsvár, jun. 2.

Öt óra után pár percczel nyitotta meg báró Bánffy Dezső elnök a folytatolagos ülést; tudatván, hogy a délelőtti ülés jegyzőkönyve — az idő előrehaladottsága miatt — csak holnap fog felolvasatni.

A délutáni ülés első pontját az igazgatótanácsai ügykezelés megvizsgálása képezte. A jelentés felolvasatát elengedni a közgyűlés, mert előzetesen kinyomtatott és kiosztva lett, de természetesen elbírálás tárgyát képezi. Elsőnek szólal fel Hegedűs Sándor a megdöbbenéssel ad kifejezést arra az esetre nézve, ha a pénzügyi manipulációk az egyházkerület reputációján s a püspök méltóságán csorbát ejtenének. Indítványozza élénk helyeslés között, hogy egy 5—7 tagú bizottság küldeték ki, a mely programot készítsen egy rendkívüli közgyűlés elé. A bizottság a könyvek, levelek alapján készítse el a maga tervezetét, hogy minden tisztázva legyen, de egyúttal a jövődelmező biztosítva, a kockázatot pedig kizárva legyen.

Beszédét külön cím alatt közöljük.

— Miért ne fogadnám el Conway Páit? Szükségem-e, hogy a multamból mindent elmondjak neki? Gondolataim ezekben összpontosulnak.

Miért rontanám el az ő életét is éppen úgy mint a magamét? A Pál szerelme nem kamaszos mulékony szenvedély. Ő nem nagyon fiatal: vonzalma őszinte és mély. Miért taszitanám el magamtól? Miért ítélném ötlet egységűségre és szenvedésre, éppen mint magamat?

Miért engedjem meg, hogy egy tévedés, egy ügytelenül tévedő valagnak a helytelen gyanúja, ő és én között — közbünné és a boldogság közzé álljon? Én nem cselekedtem semmi rosszat. Én ártatlan vagyok! Az a rettenetesen bűn, melyet elkövettem, nem terheli lelkemet. Az én tanom! Tehát miért szenvedjek, és miért szenvedtessem Páit egy olyan cselekedetért, a mit soha sem követtem el? A világ igazságtalanul gyanúsított; ha megpróbálom ugyan azt a világot félre vezetni, csupán az által, hogy a történelmet elhallgatom, az a világ hibája, és én nem az enyém. A körülmények kényszerítettek, hogy csaljak.

Elvégre is, lehet-e ezt csalásnak nevezni?

Én inkább vagyok Roy Mari, mint Lynde Lettice. Az utóbbi egy olyan leány neve, a kiről azt hiszik, hogy kegyetlenül és álnokul gyilkolta meg a jölvőjét, a kiről azt gondolták, hogy „ugyis színes nő” és a ki előtt „a pénz nagy kísértés volt.” Nekem nincs semmi közöm vele! Én nem vagyok Lynde Lettice! Miért ösmerjek el egy olyan nevet, mely nem képvisel engem? Nekem tökéletes jogom van azt megtagadni, becsületet és tökéletes jogom.

Miért fosszam meg magam egy jó ember szerelmének elfogadásától? Én ösmerem a saját életemet, és erős vagyok ártatlanságomnak tudatában. Egy hamis vádunk egy

Indítványa ez:

Az egyházkerületi közgyűlés utasítja az igazgatótanácsot, hogy az adott helyzetre tekintettel, mielőbb készítsen javaslatot az egyházkerületi közpénztár, mely pénzügyi programmszerűen lehet képes jövőre megfelelni az egyes egyházak, iskolák s egyéb intézményekkel szemben vállalt kötelezettségeknek és e célból mely módon konsolidálja az alapokat és azok jövődelmezőségét mely elhelyezés által biztosíthatja az egyházkerület minden lehető kockázat ellenében, s ezen munkát az erre vonatkozó összes adatokkal együtt oly időben egy a jelen közgyűlésből választandó 7 tagú bizottság elé, miszerint ezen bizottság a követendő pénzügyi politikai irányzat tekintetében a javaslatot elbírálja, azt saját véleményes jelentésével a közelebbi rendes közgyűlés elé beterjessze.

Kolozsvár, 1898 jun. 2

Hegedűs Sándor.

Bartha Miklós örövend annak a világos fejtegetésnek, a melylyel Hegedűs előadott. Örövend, hogy e teremben taps és éljenzés hangzott fel. Azt hittük, hogy Hegedűs nem kísértette figyelemmel a távolból mozgalmainkat, ám az előadásából nem látszik, hogy nem volna tájékozva.

Mi mindig vitattuk, hogy borszei manőverekbe ne elegyedjünk, de tapsokat nem arattunk.

Nem fogadhatom el azt a javaslatát, hogy a multak leple ne bolygassuk. Ellenkezőleg tüzetesen vizsgálni kell a multat. Nem akarja azonban ő sem a békát ezzel megzavarni.

Ő ép úgy óhajta a püspök tekintélye fenntartását, mint bárki. Ám de óvja meg ezt első sorban az, a ki ezt az állást betölti.

A püspök bankári jelentést terjesztett elő a mesterséges árhullámzásokról; fényes és előkelő p. u. jelentés volt ez; ámde nem megnyugtató.

Mivel vigasztal meg a püspök jelentése? Azzal, hogy két hivatalnok ott van a szállítási vállalat igazgatóságában? Ezek vannak hivatal a európai árdepressziók figyelemmel kísérése.

Hegedűs indítványát oda kéri módosítani, hogy egy rövid terminusu r. k. közgyűlés, 6—7 hó múlva rendezze ezt az ügyet. Rámutat ezután arra, hogy két évvel ezelőtti szintén küldetett ki egy ily 7 tagú bizottság.

Ennek működését megsejhezítették. Mindenféle formáságba kapaszkodtak s végre a Protestáns Közlöny mint rágalmozókat sértésekkel illette a bizottság tagjait, kik kénytelenek voltak sajátért indítani. Most is fel fognak merülni a bizottság s az ily tanács között a hatásköri kérdések.

Ha azonban a közgyűlés azt hiszi, hogy másnapra virradtunk, nem tesz ellene észrevételt.

Zeyk D. Meg van győződve, hogy a hangoztatott elvek érvényesülni fognak.

Szerinte ez a munka oly rövid idő alatt el nem intézhető, mint Bartha Miklós óhajta, mivel különben egyet ért.

Ő is az objektív irányzatnak a barátja, azért Bartha kívánságával ellenkezőleg rendes közgyűlésen óhajta a készítenő programot tárgyalni.

Szeretné ezt azért, hogy legyen az egyházkerületi közgyűlésnek egyhangú határozata.

Szász Domokos püspök úgy véli, hogy ennek a bizottság kiküldésének semmi pozitív

alapítvány gyanu árnyékának nem kellene hogy súlylál birjon előttem. Az én életem olyan fedhetetlen volt, a melynek azt Pál kétségteletlenül hiszi, hogy volt. Miért itéljem el magamat egy meg nem érdemelt vértanúságra?

— Nem fogom azt tenni! — Mondom határozottan. Elfogadom a szerelmét, az élet által ajánlott alkalmat felhasználom, és kinyújtom kezemet a boldogság után, mely előttem van, és a következményekkel hátrán nézek szembe. Mi gátolna abban?

Egy kis borzongással vissza dülök a székeomba. Ekkor a régi lehangoltság ismét erőt vesz rajtam.

Nem tudom azt tenni! S óhajtom. Nem tudom azt tenni!

Ez a határozat nem az öntudat, de a félelem győzelme. Egy tényt nem szabad számításra kiáltni hagyni — azt a lehetőséget, mely valóban, lehetőség — hogy valamelyik nap felösmernék, és hogy titkom nyilvánosságra jön. — Mig Roy Mari vagyok, kockázthatom ezt a veszélyt, de, ha egyszer a Pál feleség lesz, a felfedezéstől való folytonos félelem megölne.

A szomszédságban levő torony órája tizenkettőt ütött, fáradtan állok fel a székről, beteszem az ablakot, és felmegyek a háló szobámba fektüdni.

De mielőtt levetkezem, megállok és az öltöző asztalomon levő tükör előtt megállva, a gyertyát kezembe tartva, vizsgálódólag nézem az arcomat.

Kétségtelen, hogy az utolsó tíz év alatt változtam, de még annál is sokkal inkább meg kellett változnom, mint a hogy én magam gondoltam. Ma este a Lynde Lettice személyének a leírását nem hallgattam meg végig, és nem emeltem e szememmel az egész idő alatt bátran a beszélőre, és nem árultam el azonosságomat?

Hogy lehet-e ez kimagyarázni? Először

eredménye nem lesz. (Zugás és ellentmondások.)

Az egyházi tőke 1/3-ad része be van fektetve jelzálog kölcsönbe, 1/3-ad része pedig ingatlanokba. A budapesti házak hozzák a jövődelmet.

Alig hiszi tehát, hogy a kerület érdekében, valamit tehetne a bizottság.

A tőke egyharmada értékpapirokba van fektetve.

Az értékpapírok nem a püspök, hanem az igazgatótanács által vásároltattak. (?)

Ezeket a kerületi közgyűlés mindig elfogadta (Ellentmondások.) és mindig jóvá hagyta.

Most egy néhány hírlapi cikk rágalmozására (Zaj és ellentmondások.) a közgyűlés magát a félelemnek adja. (Nagy mozgás, ellentmondások.)

Az európai pénzügyi árhullámzásokat ismerteti ezután újból, tüzetesen. Majd így folytatja:

Ha vannak Bartha Miklósának értékpapirjai, (Bartha: Fájdalom, csak Fonciéreféle... derült.) akkor tisztában van azzal, hogy a depresszió általános jellegű és minden értékpapírnak az ára lenyomott.

A bizottságának nem lesz semmi pozitív eredménye. Hisz el nem adhatja a papírokat, sem a házakat.

Fejtegeti ezután a kockázattal bíró ügyet. Ilyet az egyház nem csinált. — Az igazgatótanács készpénzzel fizette ki az értékpapírokat.

Ő az igazgatótanács ellen a bizottság kiküldésében bizalmatlanságot lát. Ebben nem lesz köszönete az anyaszentegyháznak. (Mozgás.)

Ez ötlet nem ártatja, mert ő mindent az anyaszentegyház érdekében tett. El fog jönni az idő, a mikor ezt be fogják látni.

Gyarmathy Zsigmond: Nem a hírlapi cikkekért, hanem azért nagy az aggodalma a közgyűlésnek, mert veszélyes az állapot. Igyekezzünk e bizottsággal szánálni ezt a helyzetet.

Bartha a Zeyk fejtegetései folytán visszavonja a rendkívüli közgyűlésre nézve tett indítványát.

Molnár Albert a prot. lap eljárására nézve megjegyzi, hogy a Prot. stáns Közlöny a kiküldött bizottság jelentését stilistikailag érintette. (Ellentmondások.)

A cikk végén szó van ugyanis rágalmozásról, de ez általános hangon van tartva. Elismerőleg nyilatkozik a püspökről, kinek érdemeit hosszasan dicséri.

Hegedűs Sándor két félreértést kíván helyreigazítani. Bartha felszólalására megjegyzi, hogy a multak vizsgálatát ő is úgy óhajta, mint azt Bartha kifejezte.

Nem kíván csinálni tabula rászát, hanem a nem biztos jövődelmek rendezése volt célja. Ő a püspök iránt tisztelettel van.

A közgyűlés a Hegedűs indítványát egyhangulag elfogadja.

Előnk ezután kiküldi Simó Lajos elnöklét alatt Bartók György, Geréb Márton, Gidófalvi István, Hegedűs Sándor, Sárkány Lajos, Zeyk Dánielből álló bizottságot.

Elintézték ezen a gyűlésen a következő tárgyakat:

d) a görögényi egyházmegye kántortanítóinak az egyházmegyei tanácsban egy tag által leendő képviseltetése ügyét;

nehány hüvelyknyit nöttek. Tizenhét éves koromban, Browné szerint, „Egy kis gyenge portéska voltam”; most inkább magas vagyok és alakom magassággal arányos.

Az bizonyos, hogy a hajam sötétebb lett. Tíz évvel ezelőtti fényes aranyzintű volt; most, ámbár napfényben most is aranyos, de a barna színű az uralkodó. Abban az időben a házi asszony leírása szerint „ragyogó” lágy hullámokban borult a homlokomra és a füleim körül. Most hátra van simítva a homlokomról és csinosan és a fejemre a lehető legilladalmasabb modorban feltűzve.

Lehet, hogy másképpen, de kevésbé meghatározható módon is változtam — a modoromban, tartásomban vagy kifejezésemben. Problámom ezen változások terjedelmét mérlegelni. De az nem könnyű feladat, és nem kellemes, mert minél figyelmesebben nézem magamat, a Lynde Lettice leányos arca annál élénkebben elevenedik fel előttem. A gyilkossággal vádolt leány szomoró bánatos kifejezéssel néz reám a tükörből. — Hirtelen leteszem a gyertyát és elfordulok.

Az én nagy reményességem le van kötve, mert úgy látszik előttem, hogy az idő nem változtatott meg eléggé; arcom még mindig ugyan azon leány arca, a ki a vádoltak padján tilt, némelyektől sajnálva, de másoktól könnyörtelűen elítélve.

Én csudálkozom Brownén, hogy nem ösmert fel.

V.

A következő reggel reggeliztem, és éppen ki akarok menni, midőn a levélhordó kopogtatása hallszik. Browné késztél az ajtó kinyitni, de én megelőzöm, és átveszem a levelet — csak egy van.

(Folytatása következik.)

e) a gyulafehérvári egyházmegye tanácsának a papi-fluk neveltetésének olcsóbbá tétele iránti kérelmét;

f) Somody István és társai, kolozsvári egyháztagoknak a kolozsvári 4-ik papi állomás betöltése körül állítólag elkövetett szabálytalanságok miatt beadott sérelmipanasza kiadatott a sérelmi bizottságnak;

g) a kolozsalotai egyházmegye tanácsának az interkaláris papi javadalom mikénti felhasználása és az Utasítás 201. §-nak hatályon kívül helyezése iránt tett indítványa;

h) Somody István egyházker. képviselő aának indítványa az Utasítás egyházkerületi közigazgatási-birosági szervezetére vonatkozó részének módosítása;

i) az udvarhelyi egyházmegye közgyűlésének indítványa a papi-özvegyi kegyvér eltörlése és az elaggott lelkészek részére káplántartási jog biztosítása;

k) az egyházkerületi közpénztár 1897. évi vagyion mérleg; és

l) az 1899. évi költségelirányzata;

m) a theol. fakultásnak 1896—97-ki állapotáról tett Kenesey Béla igazgatói jelentése.

A választások egy része s a többi tárgyak ma d. e.-re maradtak.

— Második nap délelőtt. —

A milyen nyomott volt a hangulat tegnap a gyűlés elején, olyan élénk volt a hangulat ma. Az a kollektív felhő, mely ránehezedett a közgyűlés termének levegőjére, s melyről széles körben adott hírt a saját villámok és mennydörgés, egészséges és üdítő zápor alakjában tegnap lecsapódott.

Senki sem oka annak, ha ez a zápor Szász Domokos püspököt bőrig áztatta. Hisz mindenki igyekezett elő fedél alá terelni. Délelőtt is, délután is kiállt s verette magát az esővel.

Délelőtt 10 órakor gyűltek össze a tagok. A gyűlés tagjai vidámak voltak. Megelőnezték az előzőt, püspököt, a főgondnokokat, Bartha Miklóst s több notabilitást, midőn belépett.

A jegyzőkönyv felolvasása után Bánffy György gr. főgondnok közszóli megválasztását; támogatást kér, hogy egyháza érdekét szívvel, lélekkel szolgálhassa.

Ezután a két főgondnok az ünnepélyes hivatal esküit letezi. A közönség megjelözi a két főgondnokot.

Most Bartók György megválasztott egyházkerületi közgyűlést teszi le az esküt.

Bartók György ezután megköszöni a bizalmat, a meg nem érdemelt kitüntetést. Igen szép beszédben ad képet arról, mily nagy fontosságot tulajdonít ennek az állásnak. Kéri az egyházkerület bizalmát, jóindulatát, a püspök támogatását. Szász Domokos püspök kijelenti, hogy kötelességének ismeri minden tekintetben támogatására lenni az ügynek.

Ezután a tanügyi előadó évi jelentése következett.

A tanügyi jelentés elhangzása után elhatározza a gyűlés, hogy jövőre ezt a jelentést előre kinyomtatja és szétosztja. Parádya előadónak a gondos és szép összeállításért köszönetet mond.

Ezután Pokoli József a hitelbankra tett előterjesztésre azt javasolja, hogy kötelező intézkedések tétessenek a kepmegváltására nézve.

Előnk e tekintetben megemlíti, hogy komplikálni a dolgot, most nem célszerűt, Pokoli a javaslatát visszavonja.

Bartha Miklós: A jelentés azt bizonyítja, hogy egy pénzintézet felállítására mekkora érdeke az egyházkerületnek. A végén néhány sorban elejteni véleményezi a tervet. Azt javasolja, hogy nem ez idő szerint, hanem mindenkorra vételessék le a bank napirendről. Nem azért, mert jó, hanem azért, mert az rossz.

Az igazgató tanácsai jelentésben foglalt terveket a penész-gombához hasonlítva, melynek sejtjei először mikroszkópiummal sem láthatók, fokozatosan nőnek, összefogóznak s megemésztik a szervezetet.

Rámutat a törvény ellenére teljesített állampapírok eladására, a melyek 5 százalékos kockázatot nélkül biztosan jövődelmeztek, míg most az összevásárolt bizonytalan árfolyamu értékpapírok után még az 5 százalék sem biztos.

A következő indítványt teszi írásban:

Bartha Miklós indítványa.

Módosítványa.

Az egyházkerület a pénzintézeti tervezetet nem helyesli s ennél fogva a tárgyat leveszi a napirendről.

Kolozsvár, 1898 jun. 3.

beadja  
Bartha Miklós  
egyházkerületi  
képvisele.

Mezei Albert, hosszasan fejtegeti az alábbi értékpapírok kárlatainak lezárását.

Dicséri a tervezett bankot és felemlíti, más bankok is megbukhatnak, de csak esetben, ha kockázatos vállalatokba hoznak.

Bartha Miklós: Mint az egyházkerület és helyeslés).

Mezei: Még nem lehet tudni, hogy kázat-e az egyház pénzügyi művelése. De a tervezett bank előnye, melyből haszna nem lenne senkinek.

Szász Domokos kéri az igazgatótanácsai javaslatot az előterjesztés szerint elfogadni. Kéri a közgyűlést, ne foglaljon magában az értékpapír vásárlással ismételtet.

Szabó Samu tanár a miatt szól, hogy az 5% miért nem adható. A pénzügyi első években többet hoztak 5%-nál. A többi a szegény egyházaknak kiadni.

Egyebekben a Bartha Miklós ajánlást elfogadja.

A többség szavazásnál az igazgatótanács javaslatát fogadja el.

Ezután a választások kihirdetése kezdett. Megválasztottak:

Az orbai egyházmegye aligondnokjára: Szonda Sándor.

A szilágy-szolnoki egyházmegye aligondnokjára: dr. Kaizler György.

A romániai missiói egyházmegye aligondnokjára: Sándor József.

A marosvásárhelyi kollégium aligondnokjára: Déry Zoltán.

A kolozsvári ref. kollégium I. főgondnokjára: br. Báuffy Ernő. II. főgondnokjára: gr. Bethlen Ödön.

A fogarasi egyház főgondnokjára: Hegedűs Sándor.

A kolozsvári egyházkerület főgondnokjára: dr. Gidófalvi István.

Az udvarhelyi egyházmegye aligondnokjára: dr. Gyarmathy Dezső.

A kolozsvári theol. fakultás főgondnokjára: dr. Vályi Gábor.

A kolozsvári theol. fakultásnál az előzőt dr. Vályi Gábor.

Az erdővidéki egyházmegye főgondnokjára: Zathureczky József.

A Kolozsvárt létesítendő központi iskolák szövetkezetének tiszteletesek jegyzésére engedély megadása iránt a Kádár János kár által előterjesztett javaslatot észrevétel nélkül elfogadta a közgyűlés.

A kolozsvári szeretetház megalapítását tett előterjesztésre első sorban Sándor József egyházmegyei esperes szólalt fel.

Ar özvegyeket és árvákat illető feladatok az egyházak tiltakozása ellenére való feloldása és az özvegyek és árvák megkezelése miatt orvoslást kér.

A püspöki székeknek nem volt joguk az alapot a szeretetház céljaira elhasználni.

Az esketés utáni 40 k-r a konfirmáció utáni 30 k-r szedését a szeretetház céljaira veszélyesnek tartja, mert ki tudja hány évvel elidegenítünk a délelőtti 50 árért.

Hiszen ma is kecségtetéssel tudjuk a szegényebb nép gyerekeit konfirmációval állítani.

Ha 30 krt követelünk nagy részben szar riad.

Neki úgy tetszik, hogy nincs fedezet iránt a szeretetházra. — Kéri a fedezet iránt irányban akciózt kezdeni.

Elnök az idő előre haladottsága miatt tárgyalást d. u. 4 órára tűzi ki.

## Választások.

Az erd. ev. ref. egyház közgyűlése ma nap délután tartott választások eredmények a következőkben közöljük:

Hegedűs Sándor közgy. tiszt. tag szavazattal, Szacsavay Sándor tiszteletbeli tag 148 szavazattal.

A bizottságok és állásokra a következők választottak meg:

a) az igazgatótanácsai ügykezelés vizsgálatára Gidófalvi István, Hóry Bíró András;

b) az egyházkerületi számadások vizsgálatára Incze Gerő, Deéry Gyula, Szabó mári Ákos;

c) az egyházkerületi közpénztár vizsgálatára Zeyk Gábor, Sándor József, Szay Ferencz;

d) a Szász Gerő aa. lemondásával megválasztott konventi tagságra Molnár Albert;

e) a b. e. Gyarmathy Miklós lemondásával lemondással megválasztott igazgatótanácsai tagokra Gyarmathy Zsigmond;

f) a gróf Bethlen Gábor és Sándor József renosz elhunytával megválasztott két egyházkerületi főgondnok állására Zeyk Dániel, gr. Bánffy György;







## Pályázati hirdetmény.

A kormányzatunkra bízott Udvarhelyvármegyében levő székely-keresztúri főszolgabírói állás nyugdíjazás folytán megürül-  
vén; ezen állásra, mivel következő javadalmazás jár:

1. Törzsfizetés 958 frt 50 kr.
2. Lakbér 200 frt.
3. Utazási átalány 200 frt.
4. Irodai átalány 300 frt.
5. Iroda fenntartási átalány 200 frt.

Összesen: 1858 frt. 50 kr.

ezennel pályázatot hirdetek, és felhívom a pályázni óhajtokat,  
hogy az 1883-ik évi I. törvényzikk értelmében felszerelt pályá-  
zati kérelmeket hozzám folyó 1898-ik évi július hava  
30-ikáig adják be.

Székely-udvarhelytől 1898 Május hó 26-án

**Gróf Haler János,**  
főispán.

605—1898 sz.

413. 1—1

## Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmé-  
ben ezennel közzhírre teszi, hogy a kolozsvár városi kir. járásbírósa 1898 évi  
1122. számú végzése következtében Somodi István ügyvéd által képviselt Remé-  
nyik Vrktor javára Kopencz Károly és neje ellen 310 frt s jár. erejéig 1898  
évi február hó 18-ikán fogantatott kielégítési végrehajtás útján le foglalt és  
685 frt 02 kr-ra becsült különféle bútort és bútort részletekből álló ingóságok  
nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. bíróság 3927—1898 számú  
végzés folytán 310 frt tőkekövetelés, ennek 1897 évi február hó 15-ik napjától  
járó 6% kamatai és eddig összesen 68 frt 04 kr-ban bíróság már megállapított  
költségek erejéig Kolozsvárt alperesek lakásán és a Redutban leendő eszközésére  
1898 évi június hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája határidővel kitű-  
zetik és ahhoz a venni szándékozó oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az  
érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. 108. §-a értelmében készpénz-  
fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is el fognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1898. évi május hó 25. napján.

**Pap Jenő,**  
kir. bír. vjhajtó.

## STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon).

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fűrdő-utca 4.

|                                         | korona      |
|-----------------------------------------|-------------|
| Évi bevétel — — — — —                   | 27,500,000  |
| Kiutalt nyereségyrészek — — — — —       | 150,000,000 |
| Vagyon — — — — —                        | 220,000,000 |
| Halálesetek folytán kifizetve — — — — — | 450,000,000 |

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világhatár-  
nyek. Kötvények érvényben tartása díjmentesek elmulasz-  
tásánál. Tökéletes és előre megállapított visszaváltási érték.  
Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság eseté-  
ben egy évi fennállás után. Szabad haborubiztosítás nép-  
felkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Erdélyrészi vezérügynökség: Kolozsvárt, Mátyás- király- u. l. sz.  
406. 2—4.

## Hirdetmény.

Utóbbi években Ausztria és Magyarország majdnem minden  
városában fűtési és főzési célokra a légszesz lett bevezetve.  
Hogy ez Kolozsvárt is lehetővé tételesek, alulírt részvény-  
társaság a légszesz árát fűtés és főzési célokra köbmeterenként  
8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> kr-ra szállította le.

Ezen árleszállításra vonatkozva a n.é. közönség kívánságá-  
nak akarunk eleget tenni ez által, hogy bosszu utca 29. sz. alatt  
levő gyárunkban a légszesz fűtés és főzéshez szükséges készülékek-  
ből egy mintagyűjteményt állítottunk össze, melynek megtekintésére  
a n. é. közönséget ezennel tisztelettel meghívjuk.

A kiállított tárgyak u. m. gázfűrdő-kályha, főző-kemence,  
sütő cső, téglázó és kávépörgőkészítők s. a. t. bármikor megte-  
kinthetők.

Együttal van szerencsénk értesíteni, hogy a légszesz igény-  
be vételének megkönnyítése végett a berendezést ingyen létesítjük.  
A gázóra és főzőkemence használatáért csekély havi bér fizetendő,  
fűrdő- és fűtő-kemencék ellenben csak készpénz fizetés mellett  
kaphatók.

Továbbá megjegyezzük, hogy a légszesz-világítást 3 cső-  
nyílásra haloulán ingyen rendeztük be.  
Minden további felvilágosítást a helybeli gázgyár szíves  
készszéggel nyújt.

**Kolozsvári világítási és erőátviteli  
részvénytársaság.**

415 1—0

Ajánlom szabadalmazott

## jég-hűtőimot,

melyek igen takarékos

jég-medenczével

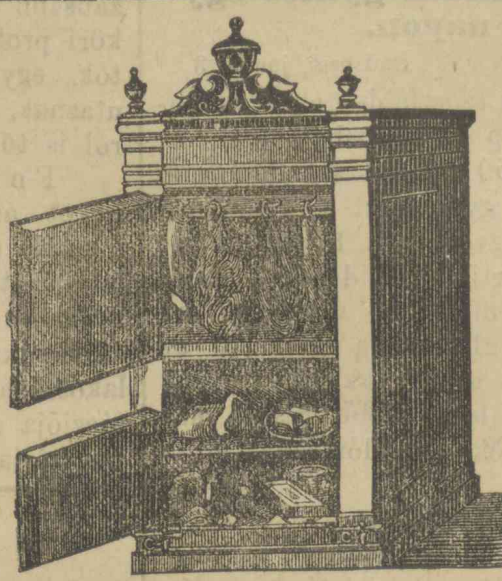
vannak felszerelve. — Hentes  
üzletek, tej elárúsítók és pri-  
vát-házaknak raktáron áll 10  
frttól 200 frtig szolid kivi-  
telben. 330. 7—10.

Kiváló tisztelettel

**Seemann J.**

lakatos, tizedes mérleg, jég-hűtő  
és fűvő-készítő.

Kívánatra árjegyzék ingyen küldetik.



## A London-utca 17. számú ház örökáron eladó!

A ház vízvezetékkel van ellátva.

Értekezhetni: **Belközép-utca PAPP**  
**KRISTÓF** üzletében. 395. 2—5.

Sz. 4422—898. tkvi.

214. 1—1

## Utóajánlati

### Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi ható-  
ság közzhírre teszi, hogy Benkő Mihály kolozsvári lakos utó-  
ajánlata folytán a kolozsvármegyei Takarékpénztár Részvény-  
társaságnak Kujbusz Simion és neje. Kujbusz Mária végre-  
hajtást szenvedők elleni 700 frt tőkekövetelés és jár. iránti  
végrehajtási ügyében az utóajánlati árverést a kolozsvári kir.  
törvényszék, Kolozsvár városi és vidéki kir. járásbírósa terü-  
letén levő Magyar Macskás községben és határán fekvő s a  
m.-macskási 51. sz. tjlkben végrehajtást szenvedők nevén  
álló A I. 1—5 rdsz. 154. 214. 215. 394. 395. 397. 397.  
647. 733. 734. 735. hrsz. egész ingatlanokra Kujbusz Damján-  
nek C. 4. sz. alatt bekebelezve levő felerészbeni haszon-  
elvezeti jogának fenntartásával 1326 frt. az utóajánlati,  
mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és  
hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1898 évi június hó  
30-ik napjának délelőtti 10 órájkor M.-Macskás község  
háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított  
kikiáltási áron alól uem fognak eladottni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs-  
árának 10 százalékát bánatpénz gyanánt készpénzben,  
— vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfoylam-  
mal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a.  
kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-  
képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az  
1881. LX. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a  
bírósnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-  
mervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kolozsvárt, 1898. évi május hó 13. napján.

**Dr. Szentkirályi Gyula,**  
kir. törvénzési bíró.

## Újabb árleszállítás!!

— Üzlet teljes felhagyása miatt törvényes végeladás! —

## Féláron

szerezheti be bárki teljes szükségletét. Hallatlan olcsó árakban, örök-  
választék a legszebb tavaszi és nyári cikkekben.

**Legszebb voile** 13 krtól,  
**Oxfordok** 12 krtól,  
**Szöttesek** 16 krtól,  
**Pikék** 28 krtól,  
**Atlasz szaten** 26 krtól,  
**Női ruhaszövet** 25 krtól,

**Pamutvásznak.**  
**Sifonok.**  
**Asztal-neműek.**  
**Ágygarniturok.**  
**Paplanok.**  
**Fűgönyök.**

**Női, férfi fehérneműek- és bállás árak, és még számos ezerféle hasznos cikk.**

**Összes áruaktár berendezéssel együtt eladó.**

Hirdetéseim valódiságáról személyesen lehet meggyőződni.

326. 7—25.

**Ismételadóknek nagy árendemény.**

**NOVÁK ALBERT**  
Hid, utca-Ferenczy-palota.

## ELŐPATAK

GYÓGYFÜRDŐN,

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneológusai által a  
világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak  
biztos hatásúknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomor-égés s a  
tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bél-  
szababban, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkor és kedély-  
korban, máj és lépdagbanatokban, az epe kivezető csőveinek hurutos bántal-  
maiban, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj s váltólázakból származott lép-  
dagoknál, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hőszám zavarokban, s külö-  
nösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmai-  
ban kezdődő húgy- és fővénykő lerakódás a húgykőképződéseknél, a méh idült  
tömlőseivel, daganatnál, fehérfolyás, a nemi részek gyengeségeiben, angol kór-  
ban, közsvény- és csuszajok.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan ujjonnan berendezett me-  
leg- és hideg ásványvíz-fürdők, friss kecske tej, hidegvíz, gyógy-  
mód, massage, svéd-tornászati áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirada, posta, 600 szoba áll a közönség  
rendelkezésére napi ár 60 krtól fennebb. — szobák árai május 15-étől ju-  
lius 1-ig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30%-kal olcsóbbak. Az ét-  
termekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak parkok, erdei sétányok, olvasó, zongor-  
társalgó termek, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bá-  
s kirándulások; ugyisint egy elsőrangú cigány-zenekar.

**Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett a  
gyen lakásban és gyógydíj-mentességben részvehetnek.**

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasút állomás-  
szállanak ki, honnan 1 óra távolságra eső Előpatak magán- és társas kocsij-  
szállítják a gyógyvendégeket; társas kocsin, ha csak egy személy jelenlété-  
2 frt; több személynél személyenként 1 frt 30 kr. fizetendő. Egy kocsin  
kocsi díja 3 frt. — Ezen kocsikra jegyek a földvári állomásonkénti  
hatók.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad  
Előpatak, 1898. május hó.

**A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG**

353. 7—20.